

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár, XXVII. evl. 94. 1920. Szombat, ápr. 24.

Előfizetési árak

Gulyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve
egy óra 10 korona, negyedévre 30 korona,
fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Pelősi-utca 2. — Telefon nr. 288

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Székesfehérvár szabályozási tervének megalkotása.

Irtá: Varga Elemér városi főmérnök.
Városunk jelenlegi jóváhagyást nem nyert u. n. „szabályozási terve” egy korábbi időből származó tülnyomóan olyan pénzügyileg kivételment megoldások koveréke, melyekben minden rendszer és gondolat nélkül, szablonos módon merev egyenes vonalakkal van jelezve a város jövőbeli utcaburkolata.

A város szabályozó tervnek különös tekintettel kell lenni a telek határokra, meglévő, vagy önként kinkálózó utvonalakra — a szabályozási vonalnak tehát a legnagyobb kímélettel kell átvonulni a birtokterületeken, mert az erőszakosan egyenes vonalban vezetett utcasabályozási vonalak a városra nézve pénzügyileg terhes, — a birtok állapot szerint pedig bonyodalmas telekfelosztási műveleteket eredményeznek.

Szabályozási tervünkben a külterekre való tekintettel különösen ügyelni kell arra, hogy ez miként csatlakozzék a belterülethez. Közigazgatási tekintetből igen fontos a külterek behatárolásának szabatos megállapítása, hogy meddig terjed a belterület és csatlakozó külterületi területek (rendőr, kézbesítő, postás, tűzoltóság, orvos, mérnök, stb.) működéseknek közezte ezekhez a határokhoz igazodik.

A céltudatosságot nélkülöző és a város anyagi érdekeivel nem számoló szabályozási terv, a végrehajtásra hivatott intéző köröknek első sorban pedig a mérnöki hivatalnak, a leg súlyosabb város szabályozási feladatok előállítja.

Városunk rendszertelen fejlődésére nézve a jelenlegi tartahtatlan állapotokat, de különösen a jövő perspektíváját két számadattal lehet realizálni. A város belterülete ezeltől 30 évvel kerekén 900 kat. holdon terült el, ma pedig — a szórványos külterleki beépítettséggel együtt ennek csaknem a kétszeresén lakunk, tehát ahelyett, hogy a város magja okserűen benépesedett volna: olyan rendszeretlen s fékevesztett parcellázás indult meg a lakosság szaporodásával aránytalan módon a város környékén, hogy ma kétannyi területen kell adminisztrálni, mint 30 évvel ezelőt.

A jelen égetően sürős feladata a jövővel szemben megállapítani azt, hogy mennyit engedünk, mennyit ne, hova tereljük a fejlődést, honét szerelünk vissza? Melyik szakember

Legujabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajátudósító Iroda jelent:

Kertész Nándor földbirtokos, a vas megyei nádudvari határban 100 hold földet ajándékozott Lehár ezredes parancsnoksága alatt álló szombathelyi gyalog hadosztálynak, azzal a kikötéssel, hogy a hadosztályhoz tartozó katonák vilétségének jutalmára fordíttassék. Lehár a földosztást a kormányzó intenciói szerint fogja végezni. — Nyiregyháza városa a soproni gyalogezrednek 100 ezer koronát adományozott.

Az egységes kormányzó párt alakításában tárgyalások tovább folynak. — Nagyatádi Szabó szombatban fog válaszolni Lingauernek a közvélemzésre vonatkozó interpellációjára.

A nemzetgyűlés elfogadta Szabó József és társai amaz indítványát, hogy a Haz tíz óras üléseket tartson, d. e. 10-től 2-ig és d. u. 4-től 10-ig.

A Manchester Quardlan szerint: Magyarország aláírja a békét, bár a változatlan szöveg végzetes kikötéseket tartalmaz. Remélhető azonban, hogy Magyarország kellően kifejtő tiltakozását a békeszerződés ellen s ennek egyik módja lesz, hogy Apponyi lemond a béke delegáció elnökségéről s helyette Praznovszky Iván meghatalmazott miniszter, mint kimondott hivatalnok fogja aláírni.

Lavocsna lengyelországi határmenti községben óriási tüntelő gyűlés volt a közös lengyel-magyar határ érdekében.

A pomerániai rendőrség nagy akciókat kezdett az ellenforradalmárok letartóztatására.

A románok a megszállott magyar területen szörnyű terrort gyakorolnak. A petrozsényi bányászokra sortűzet löttek.

adhatna erre ma feleletet? Csak annyit látunk, ha kimegyünk a város belsejéből, s hogy tarka össze-visszaságban, vizgatlan rendszertelenségben fekszenek a házak, mint a szétszórt gyufaszkatulyák és sehol egy szemrevételező épület, t. i. amelyen szemlelő megpihenhetne.

Ne vadoljunk senkit, vállaljuk mindannyian együtt a katasztrofális állapotok felelősségét az eddig, de érdeklünk fel valahára s ha már a megtörtént hibákat nem is tudjuk visszacsinálni, legalább próbáljuk valami rendszerbe foglalni, nehogy igaztalanok legyünk polgártársainkkal szemben és ott engedélyezzünk építkezést, ahol nem szabadna s ott tagadjuk meg, ahol még kellene engedni. A rendszertelen fejlődésnek irányt és tartalmat csakis a mai helyszíni állapotnak teljes kimerítő megismerése után adhatunk, amit másképp nem tudunk elérni, mint ha a belső s külső város területéről rendszeresen készült megbízható térképeket szerzünk be.

Említettem azt is, hogy a város szabályozási tervének idejekorán való elkészítése nagy erkölcsi és anyagi haszonnal fog járni. Különösen áll ez akkor, ha a munka iránt érzékkel bíró s hozzáértő szakemberek bevonásával történik meg annak tervezése és a jövő generációkra kiható végrehajtása.

Ezen az uton jut a város a legkülönbözőbb céljainak és érdekeinek legjobban megfelelő szabályozási terv birtokába, s csak az ily módon készített város szabályozási terv elégítheti ki mindazon követelményeket, melyeket a város éleludatos fejlesztése és a terjeszkedés felté-

teleinek biztosítása érdekében meg kell állapítani.

A város szabályozási terv elkészítésével megbízott szakembert, a helyismeretekkel rendelkező város vezető férfiaknak tanácsait, véleményét a város különleges viszonyaira vonatkozó gazdasági tapasztalatait egy szerben nem is nélkülözheti.

A város szabályozási tervét szíves avatunk. Kei, terekkel, lendületes periferiákkal, aminek azonban gyakorlati értéke nem sok lesz.

Hogy a város melyik részén jelöltessék meg egy középiskolának, kórháznak, kaszárnyának, temetőnek, vásártérnek, parknak, ipartelepnek, gyáraknak stb. általában valamely tervbe tett közzintézménynek a helye e tekintetben a főkérdés az, hogy hol kinkálózik ilyen célra a terület és hol szerezhető az meg legkönnyebben.

A város szabályozási tervének megalkotása nélkül az építkezések és utcasabályozások terén csak ismétlődni fognak azok a torzultóitek, amik mindenkinek fájnak, de amikért senkit sem lehet okolni. A mérnöki hivatal ezektől csak annyi felelősséggel tartozik, mint bármely falusi bíró az általa több jóindulattal, mint meggondolással végrehajtott építési vonalak kitézéseért. Hiszem és remélem, hogy a város veze óferfiak sokkal jobban szeretik Székesfehérvár város jövőjét és sokkal inkább szívükben hordják a sokat emlegetett városfejlesztési ideákat, mintsem újból és talán véglegesen eltémessék az első lépésre vonatkozó javaslatot oda, ahonnan most elavesszük hosszas várakozás után. (Vége.)

HIREK.

— A villanygyár megváltása ügyében ma délelőtti zárt tárgyalás volt a városházán. A tárgyaláson a Phöbus részéről Herzfeld vezérigazgató és dr. Zala vezértitkár vettek részt. A szerződés tervezetét vitatták meg.

— Kommunista per. Az ercsii direktorium tagjai, Takács István elnök, Huszár József, Bogdán József, Ujvári István és Boros István direktoriumi tagok állottak tegnapi kommunista áizelmek miatt a helybeli törvényszék ötös tanácsa előtt. A bíróság az elsőrendű vádlottat 3 évi fegyházra, a többi pedig 6-6 bavi börtönbüntetésre ítélte.

— Az ügyagiparról tart előadást a gimnázium dístermében f. hó 25-én, vasárnap du. fél 4 órakor Boiy Jenő szobrászművész és építész, a budapesti képzőművészeti főiskola tanára. A MOVE kulturszakosztályának ismeretterjesztő előadásai nagy híányt pótolnak, mikor a különböző iparágak iránt keltik fel a közönség figyelmét. Jelenlünk meg ezen érdekesnek ígérkező előadáson mind számosanban. Belépődíj nincs.

— **Lefogott cigánykaraván.**
Csigányok a városban a cigánylakosságok halálát okozták. Pár napja a város határaitól jerteknek gyanusnak tint fel, hogy az egyik kocsni után 4 ló is volt befogva. Felszóllította a vágatót karavánt a megállásra, de hiába. Többször figyelmeztetés után fegyverét használta s az egyik cigányt súlyosan megbesbesítette. Erre a karaván megállott. A cigányok tagadják, hogy a lovakat úgy lopták. A csendőrség keresi a lovak jogos tulajdonosait. A cigányokat a csendőrőrsön őrizetbe vetik.

— Az ipari sertéshizlalók vasárnap de. fél 12 órakor a városház tanácstermében értekezletet tartanak.

— Dr. Kelecsényi Ferenc felolvasása. A Területvédő Liga Székesfehérvári és Fejérmegyei Körenek felkérésére dr. Kelecsényi Ferenc, kit a kormány még a háború előtt a kelet. de kiváltképpen Egyiptom gazdasági kérdésének tanulmányozásával bízott meg, a háború után pedig saját elhatározásából Párisba utazott és béke delegációknak ottartózkodása idején személyes ismeretségeknek felhasználásával nemcsak könnyített szent ügyünk érdekében, hanem maga is több cikket helyezett el megdönthetetlen igazságunk mellett, f. hó 2-án a vármegyei ház nagytermében du. 5 órakor párisi tapasztalatairól nagyérdm felolvasást tart. A belépőjegy ára személyenként 3 korona.

